

Etiske krav til leverandører og andre kontraktsparter

Forfatter: Rita Charlotte Lid
Godkjent av: Rita Charlotte Lid

Gyldig fra: 17.06.2025
Revisjonsfrist: 17.06.2027

Revisjon: 2.1
ID: 1255

ETISKE KRAV TIL LEVERANDØRER OG ANDRE KONTRAKTSPARTER

1 INNLEDNING

Nye Veier AS («Nye Veier») respekterer alle internasjonalt anerkjente menneskerettigheter.

[1] Nye Veier tar tydelig ansvar for å sikre anstendige arbeidsforhold for arbeidstakere, og å forhindre korrupsjon og annen økonomisk kriminalitet. Nye Veier vil ta en lederrolle innen miljø og klima innenfor samferdselssektoren.

Nye Veier forplikter seg til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger knyttet til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i henhold til gjeldende regelverk i Norge og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette innebærer at Nye Veier kartlegger, forebygger, begrenser skade og gjøre rede for hvordan selskapet håndterer eksisterende og potensielle negative konsekvenser av sin virksomhet.

Nye Veiers leverandører, underleverandører og andre kontraktsparter (heretter «kontraktsparter») spiller en viktig rolle i å hjelpe oss med å realisere disse forpliktelsene og målene. Nye Veier vil sikre at våre kontraktsparter følger gjeldende regelverk og opptrer lojalt og i tråd med intensjonen i våre etiske retningslinjer. Dette betyr blant annet å opprettholde en høy standard på helse, miljø og sikkerhet (HMS), arbeide for et seriøst arbeidsliv og ha en tilnærming til menneskerettigheter som er i samsvar med målene i OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper eller FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter.

Vi krever at våre kontraktsparter er åpne i sitt arbeid overfor Nye Veier og andre eksterne parter, herunder egne underleverandører og andre tredjeparter, for å bidra til økt læring og forbedring. I dette arbeidet krever vi også at våre kontraktsparter engasjerer seg i sine respektive leverandørkjeder.

Nye Veiers kontraktsparter skal legge ekstra vekt på de som er mest sårbare for negativ påvirkning på menneskerettighetene og kravene til et anstendig arbeidsliv, deriblant utenlandske gjestearbeidere, kvinner, arbeidere med nedsatt funksjonsevne og arbeidere med minoritetsbakgrunn.

Dette dokumentet beskriver krav som Nye Veiers kontraktsparter skal følge. Der hvor internasjonale konvensjoner og nasjonal lovgivning omhandler samme tema, skal den høyeste standarden alltid gjelde. Nye Veiers kontraktsparter skal ha egne etiske krav til leverandører, som ivaretar de etiske kravene til Nye Veier. Kontraktspartene skal sørge for at kravene blir videreført til sine leverandører.

2 ARBEIDSTAKERRETTIGHETER OG ARBEIDSLIVSSTANDARDER

2.1 Organisasjonsfrihet og rett til kollektive forhandlinger ^[2]

Kontraktspartene skal uten diskriminering ivareta arbeidernes rett til forsamlingsfrihet og organisasjonsfrihet, samt til å delta i kollektive forhandlinger og til å danne fagforeninger.

Kontraktspartene skal gi de ansattes representanter mulighet til å utføre sitt arbeid som representanter på arbeidsplassen.

I tilfeller hvor retten til å organisere seg og retten til kollektive forhandlinger er begrenset av nasjonalt regelverk, skal arbeidsgiveren legge til rette for, og ikke hindre alternative mekanismer for fri og uavhengig organisering og forhandling.

2.2 Tvangsarbeid ^[3]

Kontraktspartene skal ikke bruke tvangsarbeid eller annet ufrivillig arbeid. Vi krever at våre kontraktsparter iverksetter effektive tiltak for å sikre at ingen arbeidere utfører arbeid til fordel for Nye Veier som arbeidstakeren ikke har godkjent frivillig basert på gjensidig avtalte, reelle og åpne vilkår, eller som er utført under noen form for psykisk, fysisk eller økonomisk tvang, trussel om eventuell straff eller sanksjoner, eller som på annen måte utnytter sårbarheten til arbeideren.

I tillegg skal kontraktspartene sikre at alle ansatte står fritt til å forlate arbeidet etter en passende og rimelig oppsigelsestid.

Ingen arbeider skal betale noen form for rekrutterings- eller ansettelsesgebyr uten tilstrekkelig kompensasjon. Ingen kontraktsparter skal oppbevare identitetspapirer eller arbeidstillatelser som et ansettelseskrav.

2.3 Rettferdige lønninger og rimelig arbeidstid ^[4]

Kontraktspartene skal etterleve arbeidsmiljøregelverket i produksjonslandet.

Kontraktspartene skal gi alle arbeidere kompensasjon, forsikringer og sosiale ordninger som tilsvarer lovpålagte minimumsstandarter, landsomfattende tariffavtaler og internasjonalt anerkjente menneskerettighetsstandarter. Som minimum omfatter slik kompensasjon lønninger og betalt permisjon som gir mulighet for en adekvat levestandard.

Våre kontraktsparter skal avstå fra å pålegge for mange arbeids- og overtidstimer som påvirker retten til privat- og familieliv. Arbeidstiden skal ikke sette den enkeltes arbeiders helse og sikkerhet i fare. Nasjonale arbeidstidsbestemmelser må overholdes. Arbeidere skal ha mulighet til å avise for mye overtid uten fare for diskriminering eller represalier.

Kontraktspartene skal etterleve nasjonale krav til regulære ansettelsesforhold, inklusive arbeidskontrakter.

2.4 Likestilling, mangfold og inkludering ^[5]

Vi krever at våre kontraktsparter har planer og strategier for arbeid med mangfold, likestilling og inkludering.

Kontraktspartene skal som et minimum ikke tolerere noen form for diskriminering på grunnlag av, men ikke begrenset til, kjønn, rase, hudfarge, religion, etnisk, nasjonal eller sosial opprinnelse, sivilstatus, seksuell legning, politisk eller annen overbevisning, fagforeningsmedlemskap, nasjonalitet, nedsatt arbeidsevne eller alder.

Ingen ansatte eller arbeidere skal være utsatt for fysisk, seksuell eller psykisk trakassering, ydmykelse eller overgrep.

2.5 Barnearbeid ^[6]

Kontraktspartene skal ikke benytte barnearbeid eller noen form for arbeid som berører barn dets barndom, potensial eller verdighet, som kan være farlig eller til hinder for barnets utdanning, eller skadelig for barnets helse eller fysiske, psykiske, åndelige, moralske eller sosiale utvikling.

Kontraktspartene skal ikke bruke barn som arbeidskraft hvis barnet er under 15 år. Hvis nasjonalt regelverk setter en høyere aldersgrense er det denne grensen som gjelder. Unntak kan gjøres for lett arbeid

^[7] eller opplæring ^[8], hvis dette er tillatt under ILOs kjernekonvensjon om minstealder for adgang til sysselsetting nr. 138. Ikke i noe tilfelle kan kontraktspartene tillate at barn under 18 år utfører farlig arbeid, inkludert arbeid som kan sette deres helse, sikkerhet eller utvikling i fare.

3 URFOLKS RETTIGHETER ^[9]

Kontraktspartene skal respektere rettighetene til urfolk, hvor deres aktiviteter påvirker slike folkegruppers leveområder eller kulturutøvelse, herunder avhengighet av naturområdene.

Kontraktspartene skal konsultere disse berørte gruppenes synspunkter ved tiltak som kan påvirke deres interesser. Kontraktspartene skal ivareta urfolks rett til å bevare og videreutvikle sin egen kultur.

4 HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Nye Veiers HMS-visjon er ingen arbeidsrelaterte skader (H1 og H2=0), ingen skader på tredjeperson og ingen miljøskader. Våre kontraktsparter skal legge til rette for at alle arbeidere har en sunn og sikker arbeidsplass, der de er beskyttet mot ulykker, skader og arbeidsrelatert sykdom. Kontraktspartene skal jobbe for å fremme en åpen og forebyggende helse- og sikkerhetskultur.

Kontraktspartene skal planlegge og opptre for å unngå skader og arbeide systematisk for å håndtere risiko. Ingen aktivitet er viktig nok til å bli gjennomført med fare for liv og helse.

5 KLIMA OG MILJØ

Vi krever at våre kontraktsparter skal arbeide systematisk for å minimere negative effekter på klima og miljø, herunder redusere klimagassutslipp. Vi krever at kontraktspartene iverksetter tiltak for å redusere den negative påvirkningen på verdifulle arter og naturmangfold i våre prosjekter.

Kontraktspartene skal overholde nasjonalt regelverk for klima- og miljø, herunder krav til beskyttelse av biologisk mangfold, områdevern og forurensning. Relevante utslippstillatelser skal være innhentet der det er nødvendig.

6 RUSPÅVIRKNING

Ingen skal være påvirket av rusmidler når de utfører kontraktsarbeid for Nye Veier.

7 RETTFERDIG KONKURRANSE

Kontraktspartene og deres ansatte skal ikke delta i ulovlig prissamarbeid, markedsdeling eller annen praksis i strid med nasjonale konkurranseregler.

8 ANTI-KORRUPSJON

Kontraktspartene og deres ansatte skal overholde nasjonalt regelverk knyttet til bestikkelser, korrupsjon, bedrageri og annen ulovlig forretningsvirksomhet.

Kontraktspartene skal ikke tolerere, og skal motarbeide, alle former for korrupsjon både i offentlig og privat sektor. Kontraktspartene skal ikke tilby, be om, gi, godta eller motta bestikkelser eller andre utilbørlige fordeler for forretningsmessig eller personlig vinning, verken direkte eller indirekte, for seg selv eller andre.

Kontraktspartene og deres ansatte skal ikke, direkte eller indirekte, tilby gaver til Nye Veiers ansatte eller representanter eller nærstående til disse. Tilsvarende gjelder gaver eller andre goder til offentlige ansatte som arbeider i organer som kontraktspartene må be om offentlig tillatelse eller annen type offentlig beslutning fra.

Kontraktspartene skal ha et dokumentert program som ivaretar risiko for bestikkelser, korrupsjon, bedrageri og annen ulovlig forretningsvirksomhet.

9 SKATT, AVGIFT OG REGNSKAPSFØRSEL

Alle regnskapsopplysninger skal være korrekte, registrerte og bokførte i tråd med nasjonalt regelverk. Kontraktspartene skal oppfylle sine forpliktelser til å betale skatter og avgifter i den staten de er etablert i, og/eller i Norge.

10 HVITVASKING AV PENGER

Kontraktspartene skal ikke ta del i hvitvasking av penger og skal påse at finansielle transaksjoner ikke blir brukt til hvitvasking.

11 INTERESSEKONFLIKTER

Kontraktspartene skal unngå interessekonflikter mens de utfører arbeid for Nye Veier. Kontraktspartene skal skriftlig rapportere enhver faktisk eller potensiell interessekonflikt av profesjonell eller personlig art.

12 VARSLING

Kontraktspartene skal kjenne til Nye Veiers varslingskanal og bekjentgjøre denne overfor sine arbeidstakere og underleverandører. Det vises til informasjon om varslingskanal på Nye Veiers hjemmeside.

Vi krever at våre kontraktsparter selv har en egen fungerende varslingskanal. I dette krever vi at våre kontraktsparter har en kultur hvor det oppfordres til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten.

[1] Blant annet FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (1966), FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (1966), ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende rettigheter og prinsipper i arbeidslivet og Verdenserklæringen om menneskerettigheter (1948) og Menneskerettsloven

[2] ILOs kjernekonvensjon nr. 87

[3] ILOs kjernekonvensjon nr. 29 og 105

[4]
..... FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter

[5]
..... ILOs kjernekonvensjon nr. 100 og 111

[6]
..... FNs barnekonvensjon, artikkel 32; ILOs kjernekonvensjon nr. 182

[7]
..... ILOs kjernekonvensjon nr. 138 artikkel 7

[8]
..... ILOs kjernekonvensjon nr. 138 artikkel 6

[9]
..... FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 27